

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1956

Vyhlášené: 19.12.1956 Časová verzia predpisu účinná od: 01.01.1957 do: 31.01.1962

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

58

Z á k o n

z 30. novembra 1956

**o náhrade škody za pracovné úrazy a o náhrade nákladov liečebnej
starostlivosti a dávok nemocenského poistenia a dôchodkového
zabezpečenia**

Národné zhromaždenie Československej republiky sa uznieslo na tomto zákone:

ČASŤ I

Náhrada škody za pracovné úrazy

§ 1

Ak bola zamestnancovi spôsobená škoda na zdraví alebo smrť úrazom, ktorý sa prihodil v priamej súvislosti s výkonom jeho zamestnania, alebo nemocou z povolania, zodpovedajú za túto škodu tie podniky, ústavy, družstvá alebo ostatné socialistické organizácie alebo tie iné podniky a osoby, v prevádzke ktorých (závode) k nej došlo (ďalej len „prevádzateľ“).

§ 2

(1) Prevádzateľ sa oslobodí od zodpovednosti len vtedy, ak dokáže

a) pri škode spôsobenej úrazom, že škoda bola spôsobená výhradne

1. neodvratiteľnou udalosťou, ktorá nemala pôvod v prevádzke, alebo

2. porušením predpisov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci zo strany poškodeného zamestnanca, hoci s nimi bol riadne oboznámený, alebo tým, že tento zamestnanec zanedbal dôležitú povinnosť svojho povolania, alebo

3. neodvratiteľným konaním osoby tretej;

b) pri škode spôsobenej nemocou z povolania, že z jeho strany i zo strany osôb, ktoré použil v prevádzke, sa dodržali povinnosti plynúce z predpisov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci.

(2) Neodvratiteľnosť udalosti alebo konania osoby tretej závisí v tom, že udalosť alebo konanie nemohli sa zamedziť starostlivosťou potrebnou podľa pomerov.

(3) Za tretiu osobu sa nepovažuje osoba použitá v prevádzke.

§ 3

Ak škoda bola spôsobená tiež zavinením poškodeného, znáša poškodený škodu pomerne, len ak porušil predpisy o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, hoci s nimi bol riadne oboznámený, alebo ak zanedbal dôležitú povinnosť svojho povolania.

§ 4

Zodpovednosť podľa ustanovení tejto časti zákona nemôže sa vylúčiť ani obmedziť.

§ 5

Výška náhrady škody sa znižuje o to, čo sa poškodenému dostane z dôvodu úrazu alebo nemoci z povolania podľa predpisov o preventívnej a liečebnej starostlivosti alebo podľa predpisov o nemocenskom poistení zamestnancov a o dôchodkovom zabezpečení (zaopatrení).

§ 6

V záujme trvalého zabezpečenia poškodeného možno ako náhradu v budúcnosti uchádzajúceho zárobku poskytovať len peňažný dôchodok; dojednania, ktoré sú s tým v rozpore, sú neplatné.

§ 7

Nárok na náhradu škody sa premlčí v šiestich mesiacoch odo dňa, keď sa poškodený dozvie, aká je škoda a kto za ňu zodpovedá, najneskoršie však v troch rokoch odo dňa, keď bola škoda spôsobená.

§ 8

Ak sa podstatne zmenia pomery, ktoré boli rozhodujúce pre určenie dôchodku, možno sa domáhať, aby sa dôchodok znížil alebo zvýšil, alebo aby jeho ďalšie vyplácanie sa zastavilo alebo aby vyplácanie zastaveného dôchodku sa obnovilo.

§ 9

(1) Kompetentný orgán odborovej organizácie prejednáva všetky prípady úrazov a nemocí z povolania (§ 1), a to najmä pokiaľ ide o príčiny a okolnosti, za ktorých k úrazu alebo nemoci z povolania došlo. Tento orgán je tiež oprávnený dávať prevádzateľovi v súlade s predpismi o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci záväzné pokyny na odstránenie príčin, ktoré spôsobili úraz alebo nemoc z povolania.

(2) Ten istý orgán prejedná tiež s poškodeným a s prevádzateľom nárok na náhradu škody, ktorý poškodený uplatňuje voči prevádzateľovi. Bez tohto prejednávania nemôže poškodený uplatniť nárok žalobou na súde. Doba, po ktorú toto prejednanie trvalo, sa nepočíta do doby premlčacej (§ 7).

(3) Podrobnosti upraví Ústredná rada odborov; pritom tiež určí, ktoré orgány odborovej organizácie plnia úlohy podľa predchádzajúcich odsekov.

§ 10

Žalobu podľa tejto časti zákona môže poškodený podať tiež na súde, v obvode ktorého bola škoda spôsobená.

§ 11

Ustanoveniami tejto časti zákona sa nevyklučuje zodpovednosť podľa občianskeho zákonníka. I v takom prípade však platia ustanovenia § 6 a §§ 8 až 10 a prevádzateľ zodpovedný podľa tejto časti zákona zodpovedá vždy za zavinenie osoby v prevádzke použitej.

ČASŤ II**Náhrada nákladov liečebnej starostlivosti a dávok nemocenského poistenia a dôchodkového zabezpečenia****§ 12**

(1) Ak zo strany prevádzateľa nedodržali sa povinnosti plynúce z predpisov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a niekomu tak bola spôsobená škoda na zdraví alebo smrť, je prevádzateľ povinný nahradiť štátu náklady liečebnej starostlivosti, ako i dávky nemocenského poistenia a dôchodkového zabezpečenia (zaopatrenia) poskytnuté z tohto dôvodu.

(2) Ak škoda na zdraví alebo smrť boli spôsobené chybou stroja alebo iného prevádzkového zariadenia, postihuje povinnosť určená v odseku 1 tiež podnik, ktorý dodal chybný stroj alebo iné prevádzkové zariadenie alebo ho chybne opravil.

§ 13

Ak nejde o prípad uvedený v § 12 a ak je daný dôvod na náhradu škody poškodenému z tej istej udalosti, z ktorej vznikli náklady liečebnej starostlivosti, alebo boli poskytnuté dávky nemocenského poistenia alebo dôchodkového zabezpečenia (zaopatrenia), je ten, kto za škodu zodpovedá, povinný nahradiť štátu tieto náklady a dávky v rozsahu zodpovedajúcom miere jeho zodpovednosti voči poškodenému.

§ 14

Náhrada dávok dôchodkového zabezpečenia (zaopatrenia) podľa §§ 12 a 13 musí sa zaplatiť v kapitálovej hodnote, vypočítanej podľa poisťne matematických zásad, ak to žiada Štátny úrad sociálneho zabezpečenia.

§ 15

(1) Nároky na náhradu nákladov a dávok podľa §§ 12 a 13 sa premlčujú v troch rokoch; premlčacia doba sa začína,

- a) ak ide o náklady liečebnej starostlivosti, odo dňa skončenia liečenia,
- b) ak ide o dávky nemocenského poistenia, odo dňa poslednej výplaty týchto dávok, a
- c) ak ide o dávky dôchodkového zabezpečenia (zaopatrenia), odo dňa, keď orgán sociálneho zabezpečenia poskytol dávku po prvé.

(2) Pri spoločnom uplatnení nárokov na náhradu nákladov a dávok podľa §§ 12 a 13 z tej istej udalosti nepovažuje sa žiadny z uplatnených nárokov za premlčaný, pokiaľ plynie premlčacia doba aspoň pre jeden z nich.

(3) Ustanovenie § 34 vládneho nariadenia č. 33/1955 Zb. o hospodárskych zmluvách, sa nevzťahuje na nároky na náhradu nákladov a dávok podľa §§ 12 a 13.

§ 16

Spory o náhradu nákladov a dávok podľa §§ 12 a 13 rozhodujú súdy.

§ 17

(1) Ministerstvo zdravotníctva, Štátny úrad sociálneho zabezpečenia a Ústredná rada odborov môžu po dohode s Ministerstvom financií spoločnou vyhláškou v úradnom liste určiť, ktoré orgány uplatňujú nároky na náhradu nákladov a dávok podľa §§ 12 a 13.

(2) Ak uplatňuje nárok na náhradu dávok nemocenského poistenia podľa §§ 12 a 13 ústredný výbor príslušného odborového sväzu, vystupuje pred súdom vo vlastnom mene.

(3) Od vymáhania náhrad nákladov a dávok podľa §§ 12 a 13 možno po dohode s Ministerstvom financií čiastočne alebo celkom upustiť, ak je to odôvodnené mimoriadnymi okolnosťami prípadu.

ČASŤ III**Spoločné a záverečné ustanovenia****§ 18**

Pokiaľ tento zákon neustanovuje inak, platia o náhrade škôd, na ktoré sa vzťahuje, ako i o náhrade nákladov a dávok podľa §§ 12 a 13 ustanovenia občianskeho zákonníka.

§ 19

Za zamestnancov sa na účely tohto zákona považujú osoby, ktoré sú zúčastnené dôchodkového zabezpečenia (poistenia) podľa zákona č. 55/1956 Zb. o sociálnom zabezpečení alebo predpisov vydaných podľa neho, ako aj príslušníci ozbrojených síl, ktorí sú zúčastnení dôchodkového zaopatrenia podľa osobitných predpisov.

§ 20

Nemocami z povolania sa rozumejú nemoci uvedené v prílohe k zákonu č. 55/1956 Zb. o sociálnom zabezpečení, ak vznikli za podmienok tam uvedených.

§ 21

(1) Zrušujú sa ustanovenia doterajších predpisov, ktoré sú v rozpore s týmto zákonom, najmä sa zrušujú:

- a) §§ 110 až 112 zákona č. 99/1948 Zb. o národnom poistení, v znení predpisov ho meniacich a doplňujúcich,
- b) §§ 35 a 36 a § 37 ods. 1 a 2 opatrenia Ústrednej rady odborov z 18. decembra 1953 o organizácii a vykonávaní nemocenského poistenia zamestnancov, uverejneného vyhláškou predsedu vlády č. 100/1953 Zb., v znení vyhlášky č. 65/1955 Zb.

(2) Ďalej sa zrušuje § 8 ods. 2 zákona č. 63/1951 Zb. o zodpovednosti za škody spôsobené dopravnými prostriedkami.

(3) Minister národnej obrany môže urobiť vhodné opatrenia na odstránenie tvrdosti, ku ktorým došlo za platnosti § 8 ods. 2 zákona č. 63/1951 Zb.

§ 22

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januárom 1957; vykonajú ho všetci členovia vlády.

Zápotocký v. r.

Fierlinger v. r.

Široký v. r.

Dolanský v. r.

Kopecký v. r.

Inž. Jankovcová v. r.

Poláček v. r.

Barák v. r.

Inž. Šimůnek v. r.

Dr. Kyselý v. r.

Plojhar v. r.

Dr. Šlechta v. r.

Bakuľa v. r.

David v. r.

Đuriš v. r.

Krajčír v. r.

Krosnář v. r.

Machačová v. r.

Dr. Nejedlý v. r.

Tesla v. r.

Uher v. r.

Beran v. r.

Jonáš v. r.

Reitmajer v. r.

Dr. Škoda v. r.

Bukal v. r.

Dvořák v. r.

Dr. Kahuda v. r.

Generálplukovník Lomský v. r.

Dr. Neuman v. r.

Ouzký v. r.

Pospíšil v. r.

Inž. Púčik v. r.

Dr. Vlasák v. r.

Zatloukal v. r.

